

Rob Hoogveld over de 'potloodverkiezingen' in IJsselstein 'Regie BZK heeft bijna niets toegevoegd'

ROB HOOGVELD

DOOR ALFRED ZEBREGS

Al in 1992 is in IJsselstein het rode potlood ingewisseld voor de stemmachine. Eerst die van Samsom en 'per 2002 moesten we over naar de StemPC van SDU. Daar hebben we ook de verkiezingen van maart dit jaar nog mee gedaan. Het zouden nu onze eerste verkiezingen met de NewVote zijn geworden. Een fantastisch apparaat, we waren er helemaal blij mee'.

Het heeft niet zo mogen zijn. 'Op maandag 30 oktober jl. zijn we gebeld door het ministerie en zijn we voor een dag later ontboden in Den Haag. Die dinsdag is aan vertegenwoordigers van de 35 SDU-gemeenten doodleuk heel kort vertelt dat de goedkeuring van de NewVote van SDU was geschorst na onderzoek door de AIVD. SDU was niet aanwezig en kon geen reactie geven. We vroegen wel aan BZK of er nog naar oplossingen voor de problemen werd gezocht, maar daar werd niet op ingegaan; dat was een gepasseerd station. Zo is er gevraagd naar de norm voor de straling die de boosdoener zou zijn. Die was er niet. Er werd gewoon gezegd dat de machines van Nedap wel voldeden en die van SDU niet. Bij de aanwezigen overheerste het gevoel dat SDU werd doodgezwegen, genegeerd, en dat de SDU-gemeenten zijn opgeofferd uit bangheid voor de actiegroep. Echt, ik heb nog nooit zoiets bizars meegemaakt op het terrein van de verkiezingen. Mallotig, opgeklopt; het onderwerp is met zichzelf aan de haal gegaan'.

Rob Hoogveld vertelt dat de aanwezige gemeenten vervolgens die dinsdag in groepen zijn opgedeeld en dat er gevraagd is wie er met het rode potlood wilde stemmen. 'Niemand dus! Maar hoeveel Nedap-machines er beschikbaar waren kon men niet zeggen. We kregen een accountmanager toegewezen en er werd gezegd dat we nog orders zouden krijgen. Toen konden we weg. Hilarisch, zoveel media op ons stonden te wachten, maar we wisten eigenlijk nog niets'.

Vervolgens konden Rob Hoogveld en zijn coördinator verkiezingen, Wim van Bree, terug in IJsselstein alleen maar afwachten. Vrijdag 3 november hoorde ze dat het voor IJsselstein het potlood was geworden. 'Natuurlijk hadden we ook al in Den Haag naar criteria voor de toewijzing van beschikbare Nedap-stemmachines gevraagd. Daar kon men niets over zeggen. Later is gebleken dat er waarschijnlijk drie criteria zijn geweest: hoe lang geleden was er voor het laatst met het potlood gestemd; had men eerder met Nedap-machines gewerkt; en de grootte van de gemeente'.

In een e-mailtje gaf Rob Hoogveld, hoofd Publiekszaken gemeente IJsselstein (34.600 inwoners), begin december te kennen graag eens te willen praten over de gedwongen teruggang van geavanceerde stemcomputers naar rood potlood en klikobak. Het zat hem hoog. 'Wij als gemeenten hadden begin november helemaal niets te vertellen, we hadden geen keus'. En de informatievoorziening van de kant van het ministerie van BZK alsmede van de leverancier van 'die prachtige NewVote', SDU, in de periode na 22 november, verdient volgens hem niet bepaald de schoonheidsprijs. 'Vandaag, 12 december, hebben we nog steeds niet gehoord waar we straks op 7 maart a.s. aan toe zijn.'

SLECHTE KWALITEIT STEMHOKJES

Maandag 6 november, met nog twee weken te gaan, heeft IJsselstein de verkiezingsorganisatie aangepast. 'Er kwam een nieuw draaiboek en we hebben voor de 15 stembureaus met in totaal ruim 24.000 stemgerechtigden, waar we 3 stembureauleden hadden ingepland, 45 extra tellers geregeld. Totaal zijn er bijna 20.000 kiezers komen opdagen; niet veel kiezerspassen met rode-potlood-toeristen'. Uiteraard hebben Rob Hoogveld en Wim van Bree de voorzitters van de stembureaus weer opnieuw bijgepraat over de *ins and outs* van het stemmen met papier en potlood. Het verschil tussen geldige, ongeldige en blanco stemmen is uitgelegd en er zijn richtlijnen gegeven hoe men met de eventuele belangstelling van de pers zou moeten omgaan. 'Via de accountmanager hebben we per stembureau drie stemhokjes van slechte kwaliteit hout of spaanplaat aangeleverd gekregen en slechts 15 klikobakken met een slotje waar ook nog eens een forse borg voor moest worden betaald. We wilden meer van die bakken, want met die grote stembiljetten voorzagen we dat de bak in de grotere stembureaus snel vol zou zijn. We hebben er 2 extra gekregen'.

Eigenlijk, zo vindt Rob Hoogveld, 'had je als gemeente weinig te vertellen, terwijl het organiseren van verkiezingen toch een bevoegdheid van de gemeente is. Wij zijn daar ook al sinds jaar en dag gewoon goed in. Dankzij Wim van Bree en zijn verkiezingsteam is het hier uiteindelijk allemaal goed gegaan. We hebben ons aangepast en zijn slagvaardig aan de gang gegaan. Dat het allemaal te elfder ure is goed gegaan, heeft niet zozeer aan het Rijk dan wel aan de gemeenten gelegen. We hadden BZK in het begin even nodig, maar we zouden het zelf ook allemaal hebben kunnen regelen, dan had ik betere stemhokjes gehad'.

Het tellen van de stemmen is goed gegaan en in plaats van om 22.00 uur hebben we nu, als en van de laatste gemeenten, tegen 01.00 uur de volledige uitslag doorgegeven'.

DIE ANDERE, ARROGANTE OVERHEID...

Rob Hoogveld is in IJsselstein druk bezig met elektronische dienstverlening en het programma Andere Overheid draagt hij een warm hart toe. 'Ik heb nu op een andere manier kennis gemaakt met die Andere Overheid; die arrogante overheid zou ik haast zeggen. De Andere Overheid die steeds meer elektronisch wil gaan werken is op het terrein van de verkiezingen door dit gedoe jaren teruggeworpen'. Hij hoopt van harte dat hij 7 maart met de NewVote kan laten stemmen.

(vervolg op pagina 385)

(vervolg van pagina 381, IJsselstein)

Terugkijkend: 'BZK heeft op 31 oktober jl. weliswaar de regie overgenomen, maar ik heb er niet veel toegevoegde waarde in kunnen vinden. Niets ten nadele van de accountmanagers, maar we hadden het ook allemaal zelf kunnen regelen, toen de beslissing eenmaal genomen was'. Hij geeft toe dat de 'potloodgemeenten' alles via het ministerie hebben gekregen, maar als IJsselstein op 7 maart onverhoopt weer met het rode potlood moet stemmen, 'dan kunnen we het allemaal zelf wel aan'.

Voorwaarde is dan wel dat een gemeente bijtijds weet waar ze aan toe is. En daar wringt tot op heden (medio december) de schoen. 'We hebben sinds de verkiezingen niets meer gehoord vanuit Den Haag. Er staat nog niets op de BZK-site over hoe 7 maart aangepakt gaat worden. We weten nog niets. Het is bijna Kerstmis, begin januari en dan hebben we nog twee maanden. Dat is dus ook die *andere overheid*', zegt Rob Hoogveld. Ook van SDU heeft hij trouwens na de verkiezingen niets meer

gehoord. Na een brief d.d. 3 november en e-mails d.d. 9 en 17 november j.l is er volgens Rob Hoogveld sprake van 'radiostilte'. En dat terwijl in de laatste mail toch gesteld wordt dat SDU 'op de financiële en juridische consequenties van deze ongelukkige gang van zaken na de verkiezingen zal terugkomen'. Hij vindt 'het vreemd dat SDU niet beter met hun 35 klanten heeft gecommuniceerd. Ze hebben echt een heel goed product, maar ze zijn nu niet klantvriendelijk met ons omgegaan'. Hij hoopt van harte vóór Kerstmis te weten waar hij aan toe is, want hij wil graag de NewVote in maart gebruiken. Navraag bij directeur Huib Cuperus van SDU heeft ondertussen geleerd dat gemeenten voor het einde van het jaar weten waar ze aan toe zijn. Voor de kerst zal waarschijnlijk het resultaat van de test van de door SDU aangedragen oplossing om via die straling 'meekijken' of 'meeluisteren' onmogelijk te maken, bekend zijn. En als het ministerie dan zijn zegen geeft...(az)